

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

2 Ecclesias intrans non cogatur dare nummos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Samuelem, postquam ablatatus fuerat, in tribus vitulis, & tribus
mediis farina, & amphora vini ad domum Domini in Silo: **¶** In
adibus a vero Apostolorum legitur, quod multitudinu credenti-
um erat cor unum, & anima una: nec aliquid eorum, que posside-
bant, quasi proprium esse dicebat: sed erant illi omnia com-
munia, & singuli vendebant prædia sua, & ponebant pretia eorum
ante pedes Apostolorum: quorum unus, Ananias b nomine, dum
partem sibi reservaret, cum uxore sua Sapphira, sententia maledi-
ctionis accepta, ante pedes Apostolorum cecidit mortuus. **¶** Hinc li-
quid apparet, quod ingressuri monasterium sua debent offerre re-
sistorum: nec aliter sunt recipiendi, nisi sua obulerint. Sed ali-
ud est, sua sponte offerre, aliud, ex alia persolvere. Anna mater
Samueli non ex alia, neque petita, sed sponte munera sacerdoti-
bus obtulit. Credentes sua sponte offerrebant Apostolis, ut indi-
gentium necessitatibus deservirent, que instante persecutione infi-
delium, eis possidere non licebat: Ananias quoque non ideo dam-
natus est, quia sua nollet offerre: sed quia spiritui Sancto mentitus,
pretia eorum, que Apostolis obtulerat, ex parte vendidit. Non
ergo hu auctoritatem permittitur restitutoribus ab ingressu aliquod
exigere, sed sponte oblata suscipere: quia illud damnabile est, hoc
vero minus.

C. I. **¶** Pro dedicandis ecclesiis nihil exi-
gitur.
Unde in concilio Bracaren. c. II. cap. 5.
legitur.

Placuit, ut quoties ab aliquo fidelium ad consecran-
das ecclesias Episcopi invitentur, non quasi ex debito
munus aliquod a fundatore requirant: sed si ipse quidem
aliquid ex suo voto obulerit, non respiciatur: si vero
aut paupertas illum, aut necessitas retinet, nihil exigatur
ab illo: Hoc tamen unumquodque Episcoporum memine-
rit, ut non prius dedicit ecclesiam, nisi antea dotem ba-
silicæ & obsequium ipsius perdonationem chartula con-
firmatum recipiat. Nam non levis culpa est ista te-
meritas, si sine luminariis, vel sine substantiali sustenta-
tione eorum, qui ibidem serviuntur sunt: tanquam do-
mus privata consecretur ecclesie.

C. II. **¶** Ab iis, qui ad conversionem accedunt,
nihil est exigendum, nec pretio aliquo
ad conversionem est invi-
tandus.

Item Bonifacius urbis Romæ Episcopus scribit
omnibus Caraltrana ecclesie con-
victis.

Quæ pio mentis affectu, fratres charissimè, vestra
acquisitioni Romana compatiatur ecclesia, vobis
fortassis est incognitum, sed cognitori omnium non in-
cognitum habetur. Dubitationi autem vestræ quod
idoneum demus responsum, Deum testificor, ipsa quoque
me dubitatio reddidit anxium, & ineptum. Nusquam
enim legitimus Domini discipulos, vel eorum ministe-
rio conversos quempiam ad Dei cultum aliquo mune-
ris interveniu provocasse: nisi forte de pauperum ali-
mento quis inconvicem proponat, quorum nulli, cu-
juscumque professionis esset, victualia negabantur. Sci-
mus & equidem, quod omne datum optatum, & om-
ne donum perfectum desinitum est descendens à patre
luminum, à quo bonæ voluntatis donum accipit, qui
sancto deliberationis arbitrio gratis Deo servitè dispo-
nit: Redat ergo, ut qui pro aliqua ecclesiastica susce-
ptione munus accipit, donum Dei, quod à patre lumi-
num descendere debuit, vendat: munus autem largiens
importunus emat. Quid autem de divini doni vendi-
toribus, vel emptoribus consequatur, concludi necesse

a. Ath. 4. b. Ath. 5. c. in V. Vormac. cap. 3. ser. idem.
d. Burch. 1. 3. 37. Ivo p. 3. c. 42. e. al. confirmatam. f. al. nun-
quam. g. lac. 1.

non est. **¶** Cavete ergo fratres, quam sit ambiguum
quod petiistis consilium, quod quidem secundum vestræ
voluntatis propositum nulla invenimus ratione confir-
matum. Veruntamen, si vestræ necessitati adeo est op-
portunus, quem reperistis, dum tamen omnis abite
pactio, omnis cesset conventio, nullaque vestræ eccliesiæ
fiat distractio, accedat gratis Deo servitè incipiat, sui que
regiminis devotè gestet obsequium: & postmodum vos
quali subsidii gratia, aliqua sua eccliesiæ munera largiri
fratrum solatio Romana permittit ecclesia.

¶ B. Thomas citat hoc cap. 2. 2. quæst. 100. in fine articuli tertii:
& rem; quam ibi tractat, sola huius capitis auctoritate constituit.

C. III. **¶** De eodem. PALEA.

[Unde Urbanus Papa in concilio apud
Melfian. c. 12.]

Nillus b abbas pretium sumere, vel exigere ab eis,
qui ad conversionem veniunt, aliqua pacti & occa-
sione præsumat. Regulam antiquam sequens, nulli un-
quam de ordinationibus aliquid omnino accipiendum
esse constituit; neque ex datione pallii, neque ex traditio-
ne chartarum, neque ex ea, quam nova per ambitionem si-
mulatio invenit, appellatio ne pastelli. Quia enim i or-
dinando Episcopo Pontifex manum imponit, Evangelica
lectionem minister legit, confirmationis autem ejus
epistolam notarius scribit.

¶ In nonnullis vetustis exemplaribus, in quibus pauca sunt pa-
lea, habetur caput hoc usque ad vers. Regulam. Reliqua vero sunt
B. Gregorii loci indicati.

¶ Quia enim] In plerisque exemplaribus, que habent
hanc paleam non sunt ista duo voces: Verum apud B. Gregori-
um leguntur, quoniam pendet adhuc oratio, & coniungitur cum
iis, que in sequenti capite afferuntur, hoc modo. Quia enim
ordinando Episcopo Pontifex manum imponit, Evan-
gelicam lectionem minister legit, confirmationis autem
ejus epistolam notarius scribit, sicut Pontificem non
debet, &c.

C. IV. **¶** Ab ordinando non debet aliquid exigere,
sed nec voluntarie oblata ressu-
cipere.

Item Gregorius in Regesti lib. 4. epist. 44. sive
cap. 88. in synodo Romæ habita.

Sicut d Episcopum non decet manum, quam im-
ponit, vendere, ita minister, vel notarius non debet
in ordinatione ejus vocem suam, vel salamum venun-
dare. **¶** paulo post. **¶** Is autem, qui ordinatus fuerit,
si non ex placito e, neque exactus, neque petitus, post
acceptas chartas, & pallium, aliquid cuilibet ex clero,
gratis tantummodo causa, dare voluerit: hoc accipi
nullo modo prohibemus: quia ejus oblatio nullam
culpæ maculam ingerit, quæ non ex ambientis petiti-
one processit.

Auctoritate Bonifacii patenter ostenditur, quod sicut nullus pretio
est invitandus ad conversionem, ita nulli pecunia interventus, eccle-
sia largiri oportet ingressum. Auctoritate vero Gregorii datur in-
telligi, quod pro ingressu ecclesie non licet pecuniam exigere, sed spon-
taneè oblatam licet suscipere.

2. part. **¶** Item apponitur illud Apostoli 1. ad Timotheum,
cap. 3.

C. V.

Vnuas honora, quæ vere viduæ sunt. [Quæ autem
non sunt vere viduæ, id est, quæ suis, vel parentum opibus su-
sistentari possunt, non recipiantur,] ut Ecclesia sufficiat iis, quæ vere
viduæ sunt.

a. al. epist. b. Anselm. lib. 5. cap. 97. Pann. lib. 3. tit. 2. c. 7.
Ivo part. 3. cap. 109. Poly. lib. 2. tit. 1. B. Gregorius lib. 4. epist. 44. &
lib. 12. post epist. c. placit. orig. d. extra. de simonia. cap. 1.
Poly. Anselm. ibid. Ivo. e. al. pacto. f. ex accipiente ambur
un processit. orig.

Caput hoc in multis vetustis codicibus est coniunctum simoniae.

C. VI. Qui sumptibus propriis sustentari possunt, ab ecclesia stipendia non accipiunt.

Item Hieronymus ad Damasum Papam.

Clericos autem illos convenit ecclesie stipendiis sustentari, quibus parentum & propinquorum nulla suffragantur bona. Qui autem bonis parentum, & opibus suis sustentari possunt, si quod pauperum est accipiunt, sacrilegium profecto committunt, & per abusionem talium, iudicium sibi manducant & bibunt.

Infrā etiam 10. quasi. 1. cap. fin. citatur ex Hieronymo. Ac similia habentur in regula monachorum ex dicto Hieronymo, in cap. de pauperitate. Et in glossa ordinaria ad c. 5. prima ad Timotheum, ex Hieronymo.

C. VII. Quibus sua sufficiunt, ecclesia alimentum non sustententur.

Item Prosper de contemplativa vita, lib. 2. cap. 9. & 10.

Pastor & Ecclesie iis, quibus sua sufficiunt, non debet aliquid erogare, quando nihil aliud sit habentibus dare, quam perdere. Nec illi, qui sua possidentes dari sibi aliquid volunt, sine grandi peccato suo, unde pauper victurus erat, accipiunt. De clericis quidem dicit per Prophetam & Spiritus Sanctus [Peccata populi mei comedunt]. Sed sicut nihil habentes proprium, non peccata, sed alimenta, quibus indigere videntur, accipiunt; ita possessores non alimenta, quibus abundant, sed aliena peccata suscipiunt.

Verum, hi auctoritatibus prohibentur ab ecclesia suscipi, non illi, qui quandam fuerunt divites, postea vero omnia reliquerunt, ut dicit Petrus, & Matthaeus, & Paulus; aut pauperibus distribuerunt, ut Zachaeus; & aut ecclesie rebus adiunxerunt, sicut illi f, qui pradia sua vendentes, ponebant preta ante pedes Apostolorum, ut essent omnia communia: sed illi, qui in domibus parentum residentes, vel sua relinquere nolentes, ecclesiasticis facultatibus pacis desiderant.

C. VIII. Qui sua relinquere non vult, non debet sumptibus ecclesie sustentari.

De quibus in eodem libro Prosperi, cap. 10. subinfertur.

Si quis propter hoc non vult sua relinquere, ut habeat unde vivat, ut quid accipit unde rationem reddat? ut quid peccatis alienis sua multiplicat? Idem ibidem paulo superius. Non est meum dicere, quali peccato cibos pauperum praesumendo suscipiunt, qui ecclesiam, quam juvare de propriis facultatibus debuerant, suis expensis insuper gravant, propter hoc fortassis in congregatione viventes, ne aliquos pauperes paucant, ne advenientes excipiant, aut ne suum censum expensis quotidianis imminuant. Quod si aliquid de fructibus suis ecclesie, velut pro ipsa expensa sua contulerint, non se praferant inani iactantia illis, quos nihil habentes pascit & vestit ecclesia, quia perfectior est ille, qui se mundi rebus expoliat, aut b qui eam nihil habuerit, nec habere desiderat, quam ille, qui ex multis quae possidet, ecclesie aliquid praestat, ac se de eo quod praestiterit fortitan iactat.

Ecce, qui prohibentur ab ecclesia suscipi. Illi vero, qui omnia sua relinquunt, vel pauperibus distribuunt, vel ecclesie rebus adiungunt, & ab ecclesia laudabiliter suscipiendi sunt, & eius opibus sustentandi.

a 10. quasi. 1. cap. fin. b In concil. Aquilgr. cap. 107. Prosper. ibidem cap. 10. c Ose. 4. d Matt. 4. e Luc. 19. f Ad. 4. g In concil. Aquilgr. ibid. h al. &

C. IX. Qui sua relinquunt, vel pauperibus distribuunt, vel ecclesie rebus adiungunt, laudabiliter ecclesiastica disponant.

Unde in eodem libro a, cap. 11. legitur.

Sacerdos, cui dispensationis cura commissa est, non solum sine cupiditate, sed etiam cum laude pietatis accipit a populo dispensanda, & fideliter dispensanda: quia omnia sua aut parentibus i reliquit, aut pauperibus distribuit, aut ecclesie rebus adiunxit, & in numero pauperum, paupertatis amore, constituit, ut unde pauperibus subministrat, inde & ipse tanquam pauper voluntarius vivat. Clerici quoque, quos pauperes aut voluntas, aut nativitas fecit, cum perfectione virtutis, vita necessaria sive in domibus suis, sive in congregatione viventes accipiant: quia ad ea accipienda eos habendi ducit cupiditas, sed cogit vivendi necessitas. Infrā b cap. 14. ¶ De talibus dicere videtur Augustinus c [Qui in sacratio operantur, quae de sacratio sunt edunt, & qui in altario deserviunt, cum altario parantur.] Qui nisi hoc de contemptioribus facultatibus rum vellet intelligi, nunquam secutus adjungeret: ¶ & Deus ordinavit, his, qui Evangelium annuntiant, Evangelio vivere.] De Evangelio vivunt, qui nihil proprium habere volunt, qui nec habent, nec habere aliquid concupiscunt, non suorum, sed communium possessores. Quid est aliud de Evangelio vivere, nisi laborare, inde, ubi laborat, necessaria vitae percipere? Apostolus tamen, qui sic Evangelium predicavit, ut nec de Evangelio viveret, sed necessaria sibi suis manibus ministraret, de se confidenter eloquitur. [Ego autem nullorum usus sum.] Et quare hoc dixerit, secutus aperit dicens. [Expediit mihi mori magis, quam ut gloriam meam quis evacuet.] Evacuat dicit gloriam suam, quibus quibus predicabat, voluisset accipere vitae temporis a expensam. Nolebat quippe in representati laboris sui fructum, sed in futuro recipere.

¶ Aut parentibus] In aliquot manuscriptis Gratiani legitur, aut pauperibus reliquit. in vetusto autem Prosperi dice, & in concilio Aquilgraniensi legitur, quia omnia sua reliquit aut ecclesie rebus adiunxit. Sed quantum ad exemplaria Gratiani & Prosperi habent vulgatum lecturam, hinc est mutatum.

C. X. Intra meritum laboris, ecclesiastica stipendia sacerdotes distribuunt.

Item ex concilio Agathensi, cap. 36.

Clerici omnes, qui ecclesie fideliter, vigilantiterque deserviunt, stipendia sanctis laboribus debita secundum meritum sui meriti per ordinacionem eorum a sacerdotibus consequantur.

Multorum i auctoritatibus luce clarior constat, quod ad inopiam monasterium non licet pecuniam exigere, ne & ille qui exigit, ille qui solvit, simoniae crimen incurrat.

¶ Multorum] In vulgatis codicibus huius & Multorum praeponebatur hic titulus. Item ex concilio Urbani Papae habito Alverniae: qui sublati est, quoniam abest ab omnibus vetustis exemplaribus collatis, & in plerisque huius est innotuit quoniam tertiae questionis.

QUESTIO III.

Sed adhuc obijciat, quod qui ingressi monasterium pro cunctis tribuunt, non propositum religionis, sed partem suam stipendiorum ecclesie emunt. Temporalia ergo non spiritualia ementes, nequaquam simoniaci habendi sunt. ¶ Huiusmodi respondetur. Non solum, qui spiritualia sed etiam, qui temporalia emunt.

a Et in Aquilgr. c. 108. b In Aquilgr. c. 111. c i. Cor. 4. d al. corporalis. e al. vel.

